

skottpenningarna för skogarnes drotti. *Lo* har mindre än under föregående år förekommit. *Vary* är till allmän beaktethet försvunnen; har här ej visat sig på mer än tjugo år. På *vål*, ehuru starkt efterhållen, är alltför stor tillgång.

Hök har i år fångats på så sätt, att vallpojkar i högbona tagt ett ej obetydligt antal ungar och derpå gjort goda affärer. Exempler komma säkerligen att verka godt för framtiden. — Vål, att länets landsting beslutit lemna skottpenningar för *kråkor*, hvilka för vildnaden äro större skadedjur än mången ännu vill tro.

Pantzerhiemiska laddningssättet är nog att beakta. Säkert är, att vi gamla jägare begagnat väl svag krutladdning och för stor hagelladdning, äfvensom i allmänhet för grofva hagel. Vingång den 1 november 1880.

Wilhelm Edgren.

3) *Från Nora bergslags:*

Jagten inom så väl Nora som närliggande bergslager skötes i sin helhet ganska likgiltigt, med undantag för de större bruksskogarne, och äfven der torde mycket vara öfrigt att önska. Hvad först beträffar fågeljagten, så utöfvas den förnämligast genom »locke» i augusti månad, hvarvid beklagligen de gamla hönorna först blifva offer. Dervid begagnas vanligen hund af stöfvarras; jagt med hönshund förekommer sällan, då färdighet i flygskytte är mindre allmän. Om vintern har skytte för bulvan under senare åren blifvit mycket brukligt; ett jagsätt som visserligen är beqvämt och ej saknar sitt berättigande — om blott hönorna sparades, men häri ligger just svårigheten, ty för de flesta är det likgiltigt om hönor eller tuppar fallas. Ej obetydligt med fågel — måhända den mesta — fångas i snaror, hvilkas bruk, om än olagligt, ännu pågår mångenstädes, hvarest fångst af fågel varit en inrotad vana. Förnämligast orsaken härtill anser jag vara hemmansegarne, likgiltighet för och okunnighet om jagtens rätta värd. Det är hos dem ett vanligt talesätt, att så länge man lagenligt fick begagna guller och snaror samt jaga året om, fanns det vildföräd i hvar buske, men nu, säga de, är det tvärtom. De inse ej att just snarorna utödt fågeln. Ett bevis härför kan särskildt anföras. För några år sedan förefog sig en torpare, som bor litet afståset i skogen och som var utan passande sysselsättning för vintern — måhända ville han ej hafva arbete — att utsätta guller och snaror, hvaraf resultatet blief, om jag ej misstänker mig, omkring 170 harar och ett par hundra fåglar! Efter den tiden har derstides ej funnits annat än möjligen någon råf. Då hemmansegarne besitta temligen stora skogsmarker, öfvas detta utrotningsskrig ofta på ganska vidsträckt område. En och annan finnes nog, som söker lagligen beifra detta ofog, men då det ofta är

förenadt med svårighet att få klara bevis, måste man merendels nöja sig med att gång på gång bortlocka snarorna, tillis snårjaren tröttnar att utsätta flere. Underberknad brukar ofta vid sådana »snarlockningar» medföra giftdar af skjutna fåglar, hvilka giftdar utströs der snarorna sutit. Detta synes ganska mycket hafva förringat snarsättarne, enär de foreställt sig att jag gjort god fångst i deras snaror, hvaran de helre upphört än unnat mig den förnämte fångsten. Dock nog härom.

Hvad vidkommer jagten å våra högfåglar, elgarne, synes den på en 2—3 år blifvit en riklig feber hos mången, och då elgarne onekligen förökats ej så litet på de senare åren, tyckas rätt många falla något högfåglur. Att nu eljagat drivres kan ej bli föremål för någon anmärkning, men man måste beklaga att den af mången drivres utan hejd och utan afseende på djurens kön eller ålder; så har äfven en skogvaktare denna höst skjutit ko med två kalffvar. Dessutom anskjutna krypskyttar rätt många djur, hvilka sedan antäffas döda och förutnade eller springande på tre ben. En och annan, som vill sköta eljagten rationelt, har nog försäkt att mot ganska hög afgift jemte del i det skjutna få arrenderna, jagträttigheten, men helte låta hemmansegarne sina drängar och torpare, eller snart sagt hvilken krypskytt som helst, jaga utan åtskinad, än de utarrrendera jagträttigheten. Mycket vanligt är, att desse tillfällige elgskyttar knapt hinna se djuret och ännu mindre beräkna afståndet, innan de skicka i väg en kula, som ofta nog träffar utan att vara omedelbart dödande. Godt vore, om jagtiden i fråga om elg inskränktes till sista hälften af september, hvilket vore fullt tillräckligt jagtid.

Hvad för öfrigt beträffar ortens vildnad och årgången derå, må jag anföras följande:

Rådjur förekomma ej vanligen, dock har denna höst ett djur, till skapnaden hufvudsakligen liknande en get, flere gånger syns betande på rågåkrar, men då djuret är så skyggt, att ingen kan nåkas det närmare än 1500—2000 fot, är det för en ovan svart att afgöra, huruvida det är ett rådjur eller ej. På hare är tillgången under medelmåttan, i ty att de troligen varit behäftade med någon sjukdom, antagligen tuberkler. En person i mitt granskap har nyligen hittat två sjöfödda mgharar. — Tjäder- och ortfågel, som ansenligt ökades år 1879, hafva i år illa medfarits af köld på försommaren och torka samt brist på bär under högsommaren, hvaran kullarne i allmänhet varit små. Rapphönsen kunna nära nog anses utödda, hvilket öde så småningom äfven synes komma att drabba gräsänderna, som årligen minskas i antal. Jerpe, förut yttrest sparsamt förekommande, har i år något ökat sig; kullarne hafva varit större och tyckas ej hafva lidit af den torra sommaren så mycket som tjäder och orre. Morkulla och beckasin förekomma sparsamt.

Räfvar finnas på många ställen ganska talrikt, ehuru de visserligen af många förföljas. Mårdar och uttrar äro ej sällsynta, i synnerhet de senare. Gräflingar förekomma ganska allmänt, men äro ej lätt åtkomliga i sina berggryt. Bergufven är sällsynt, men hönsböken så mycket allmännare, troligen en följd deraf att skottlönen för densamma — 1 krona — är för lågt tilltagen. Af kråkor och skator finnes legio, till stor förargelse såväl för jägare som för landbrukare. I de flesta kommuner betalas ej skottpengar för dessa skadliga foglar.

P. V. A.

Gamle Malmbergs räffjagter.

Den gamle hurtige kronoskogvaktare och jägare, som 1875 i Tidskriften omtalade ett par räffjagtsminnen, har nu meddelat oss ett par, tre andra af samma slag, hvilka vi här återgifva.

Red.

I mildt väder den 11 december 1855 gick förvaltaren Sjöberg och jag ut till skogs för att jaga hare på spårnö. När vi så kommer in på Svarthälls mark (Arboga-trakten), sticker hundarna på en hare. Det gick några bugter och haran visade sig både för kamraten och mig, men vi fick inte skottena att gå; bössorna va' fuktiga och vi måste rusta om dem. Under tiden gick haran ner till landsvägen, höll den, längs efter, en half fjerdingväg, så hundarna kunde inte reda spåret och kommo slutligen tillbakas. Kamraten frågade då hvad som var att göra. »Jo», svarade jag, »jag har sett ett färskt räfspår; förmodligen har han blifvit uppskrämd af hardrefvet. Den släpper vi hundarna efter och skjuter räfven först och sedan går vi ner till landsvägen och skjuter haran på sätet». Det var för stora planer, tyckte Sjöberg, och var inte nöjd med förslaget, men slutligen gick han in derpå. Hundarna släpptes och drefvet var snart i full gång. Kamraten fattade posten strax nedanför der hundarna släpptes. Jag visste ett håll en åttondels mil derifrån, hvarpå jag lade i väg det fortaste jag kunde; räfven likaledes, ty han hade friska påkörare. Vi träffades, räfven och jag, det small och räfven låg der. En stund derefter kom kamraten med stora steg: »den gången», sade han, »räknade du ut 'et bra; går det lika bra att taga haran i hemväg, så ångrar jag inte att jag följde med.» Hundarna kopplades; kommer så ner till landsvägen. »Nu tar vi hvar sin sida på vägen», sade jag, »och ser noga efter afsprånget.» Vi gick en åttondels mil; då sade kamraten: »här är afsprånget!» — »Godt», sade jag, »då ligger

haran tryckt här i någon hare på sätet alldeles slätt. Jag arna; gå nu och färdig, han stannad en mindre ring», sa gjorde så. Då ring utspår och ingen »Han ska' finnas», misstänkt. Jag sa prickar långt inne opp!» Det small, haren stod en tjugusade: »nog har jag jagt; dem har jag slutades den dagen

En dag i november med min hund Raen räff; det gick n Jag kommer dit, u det vardt qväller. Morgonen derpå gi husbonde, och fråg en räff, som jag ha jag ingenting emot Det bar i väg m räfven hade arbet gaf genast hals. så fort sig göra af nattarbetet; ja tänker gå in der omkring en fjernd jag så stod på po hynda, Gissa, so sällskap, men hor hunden drifva; ke under, går hyndan för och gaf tillkä till grytet, låg l var under ett sto gått i tvenne del fyra tum i botten hyndan med räfv hvarken opp eller att hjälpa hunden hur hyndan och kommer till gry säger: »jag har